

Beleidsplan Caritas Amersfoort 2021 – 2025

Oog en hart voor elkaar

Heer, vader van onze mensenfamilie,
u heeft alle mensen gelijkwaardig geschapen:
stort in onze harten een broederlijke geest
en wakker in ons een droom aan
van hernieuwde ontmoeting,
dialoog, rechtvaardigheid en vrede.

Inleiding

Caritas is liefde. Liefde is wat mensen samenbrengt en verbindt. Waar liefde is, daar is God (Ubi Caritas). In de christelijke traditie is caritas de zorg voor de ander. De woorden van Jezus in het evangelie van Mattheüs 25 zijn richtinggevend: de mensen die honger hebben te eten geven, wie dorst heeft te drinken geven, de vreemdeling opnemen, de naakten kleden, de zieken en gevangenen bezoeken. Caritas is op een nuchtere manier zich inzetten voor de ander, zonder te kijken naar afkomst, religie, of seksuele geaardheid.

Leidraad voor ons caritaswerk is vervolgens de recente pauselijke encycliek *'Fratelli Tutti'*, over *OVER BROEDERLIJKHEID EN SOCIALE VRIENDSCHAP*¹. Aan welke kant sta je? is de impliciete vraag die Franciscus ieder van ons hierin stelt. Laat je je raken door de gekwetste medemens en steek je de handen uit de mouwen, het bestuur heeft de ambitie hier in de praktijk handen en voeten aan te geven met alle vrijwilligers van de Parochiële Caritas Instelling Onze Lieve Vrouw van Amersfoort (verder: PCI).

De PCI is als kerkelijk instituut een zelfstandige rechtspersoon onder het Aartsbisdom Utrecht en verbonden met de parochie Onze Lieve Vrouw van Amersfoort. In samenspraak met parochiebestuur wordt aan het diaconaal beleid invulling gegeven waarbij het caritasbestuur en de caritas-werkgroepen samen vorm en inhoud geven aan de parochiële caritas onder de naam

Caritas Amersfoort om ook breder herkenbaar te zijn en mede invulling te geven aan het beleidskader van de gemeente Amersfoort (een Inclusieve Stad, Samen tegen Armoede)². Caritas Amersfoort richt zich op drie taken: concrete noodhulp voor mensen in Amersfoort,

¹ ENCYCLIEK FRATELLI TUTTI, VAN DE HEILIGE VADER FRANCISCUS (2020)

² Beleidskader Amersfoort Inclusieve Stad 2021-2026

Hoogland, Hooglanderveen en Bunschoten-Spakenburg; projectsteun aan instellingen op het gebied van armoedebestrijding en sociaal isolement; innovatieprojecten die structurele armoedebestrijding beogen.

Als fondsorganisatie is Caritas Amersfoort in de gelukkige omstandigheid dat ze de middelen heeft en jaarlijks kan genereren om deze taken concreet vorm te geven. Tegelijk geeft dit een grote verantwoordelijkheid tot zorgvuldig beheer van de gelden. Duurzaamheid speelt hierin vanuit onze opdracht een steeds grotere rol. Een klein bestuur en werkgroepen, allen vrijwilligers, zetten zich hiervoor in. We signaleren, doen wat we zelf kunnen en we faciliteren en maken mogelijk waar anderen met meer professionaliteit en expertise armoede, schulden en sociaal isolement kunnen aanpakken.

Deze beleidsvisie bestaat uit drie onderdelen: inhoudelijke zwaartepunten, interne structuur en samenwerking, en als derde enkele uitdagingen voor de toekomst.

Zwaartepunten.

Zet ons in beweging
om gezondere samenlevingen te scheppen,
en een wereld die menswaardig is,
een wereld zonder honger,
armoede, geweld en oorlog.³

Armoede is deels onzichtbaar. Niet alleen voor mensen met een minimuminkomen, maar meer en meer mensen komen in de problemen door het (soms tijdelijk) wegvallen van inkomsten en overbrugging naar toeslagen die ervoor zouden moeten zorgen dat mensen niet in de problemen komen. Armoede is er ook als gevolg van ziekte; armoede gaat vaak samen met een ongezonde leefstijl. Vooral jongeren zijn kwetsbaar. Het beroep op geestelijke gezondheidszorg door jongeren neemt toe. Vooral jongeren en ouderen leven alleen. Armoedebestrijding vraagt om een integrale visie op de achtergronden en oorzaken van schulden, leven in armoede, en sociaal isolement. Het gaat niet alleen om geld, maar ook om kwaliteit van leven en samenleven.

Met deze schets komen een aantal zwaartepunten tevoorschijn voor de komende jaren:

- Concrete hulpvragen hebben voorrang. Deze maken een derde uit van ons budget. Jaarlijks doen ca. 150 mensen een beroep op ons.
 - De PCI is voor hulpaanvragen van individuele personen, maar ook voor instanties toegankelijk, met weinig drempels. Aanvragen worden in korte tijd behandeld.
- Het versterken van de interne organisatiestructuur/werkgroepenstructuur. Het mensnabij werken ervaren we als belangrijk. In nauwe samenspraak met de werkgroep leden wordt de interne PCI-organisatie structuur aangepast aan de behoeftes, wensen en/of mogelijkheden. Vrijwilligers zullen worden gestimuleerd om contact te leggen met hulpvragers om een luisterend oor en helpende hand te kunnen bieden. Het bestuur wil dit zo goed mogelijk faciliteren.

³ ENCYCLIEK FRATELLI TUTTI, VAN DE HEILIGE VADER FRANCISCUS (2020)

- met behulp van professionele begeleiding worden de werkgroepen en bestuur versterkt en de interne structuur verder verbeterd.
- Het verder ontwikkelen van een integrale visie op armoede. Daarmee bedoelen we de samenhang tussen gezondheid, (kwaliteit van het) milieu, wonen, werk en inkomen.
 - in samenwerking met ketenpartners zoals bijvoorbeeld de gemeente (beleidskader Sociaal Domein), andere Caritasinstellingen/Bisdom en deskundigen wordt beleid ontwikkeld voor de (bescheiden) concrete rol van Caritas Amersfoort op het gebied van een integrale aanpak van armoede.
- Aandacht voor de niet-materiele kant van armoede en schulden: eenzaamheid, sociaal isolement, achtergronden van verslaving en thuisloosheid.
 - waar mogelijk zal de PCI een brugfunctie vervullen tussen haar kerkelijke achtergrond en het dagelijks leven in armoede. Denk bijvoorbeeld aan de ondersteuning van het straatpastoraat in Amersfoort en de inloophuizen.
- Aandacht voor preventie en de structurele kant van armoede. Armoedeval te voorkomen is een speerpunt van de PCI. Wij onderzoeken de mogelijkheden tot steun aan projecten gericht op jongeren, b.v. een Sint Nicolaasproject in samenwerking met het Burgerweeshuis, maar ook samenwerking met organisatie voor woonbegeleiding en waar mogelijk voorlichting (bijv. schoolprojecten). Het initiatief van de gemeente Amersfoort, het Sociaal fonds en Stadsring 51 voor het herstructureringsfonds is door ons gesteund in 2019 en is een voorbeeld van onze inzet voor problematische schulden in Amersfoort. Daarnaast willen we ook in samenwerking met bijvoorbeeld parochie kijken hoe we jongeren kunnen betrekken bij het PCI werk.
 - waar mogelijk zullen wij steun bieden aan preventie en structurele vormen van armoedebestrijding. Hierbij willen wij ook meer jongeren betrekken.
- Caritas Amersfoort steunt een aantal projecten en initiatieven waar maatschappelijke impact en duurzaamheid ook een rol speelt. Het kan gaan om duurzaamheid in beleggingen, beheer van verpachte landbouwgronden, maar ook om sociale projecten die moeten voldoen aan strengere milieueisen. Waar financiële stimulansen kunnen helpen om duurzamer te werken zullen we die inzetten. Tegelijkertijd zijn wij verantwoordelijk voor een jaarlijks voldoende financieel rendement om de hulp op het gebied van armoede niet in het gedrang te laten komen. Caritas Amersfoort is bijvoorbeeld partner in zorgboerderij de Maargies Hoeve; door het aankopen en verpachten van grond hebben we bijdragen aan de realisatie van dit project. Nieuwe kansen met bijvoorbeeld zonneparken op onze gronden willen we verder onderzoeken.
 - duurzaamheid en maatschappelijke impact worden meegewogen bij projecten of initiatieven die door Caritas Amersfoort worden gesteund.

Structuur.

Mogen onze harten zich openen
voor alle volkeren en naties van de aarde.⁴

⁴ ENCYCLIEK FRATELLI TUTTI, VAN DE HEILIGE VADER FRANCISCUS (2020)

Met elkaar als Caritas.

Caritas Amersfoort heeft een bestuur en werkgroepen. De inzet van de leden van de werkgroepen is groot, zij beoordelen en besluiten over de aanvragen. In beginsel is onze financiële hulp beperkt tot kleine acute noden. Maar via doorverwijzen in ons netwerk kunnen we mogelijk ook helpen bij schulden (bijv via Stadsring51 en SchuldHulpmaatje). Boven de € 500 is in aansluiting op het PCI statuut van het bisdom ook een bestuursbesluit nodig.

De grote waarde van lokale werkgroepen, gekoppeld aan geloofsgemeenschappen, is dat zij oog en oor zijn van concrete problematieken, en snel en persoonlijk kunnen reageren op hulpvragen. Het blijft een uitdaging voldoende nieuwe werkgroep leden te vinden, mede door de veranderingen bij de verschillende geloofsgemeenschappen.

- In 2021 zullen we kijken waar we onze structuur kunnen verbeteren zodat we op een effectieve wijze onze doelen kunnen blijven realiseren.
- Samenwerking met geloofsgemeenschappen om nieuwe werkgroep leden te interesseren.

Met elkaar als deel van de parochie OLVvA, Martha en Maria, en bisdom

Eén van de kerntaken van de parochie is diaconie. Diaconie is breder dan het werk van caritas, maar deze twee horen wel bij elkaar. Goed overleg met het bestuur van de parochie Onze Lieve Vrouw van Amersfoort en het pastoresteam van RK Eemland is daarom van belang voor het werk van de PCI.

- Met het bestuur van OLVvA en Martha en Maria zullen we contacten uitbouwen om te bezien waar we beter samen op kunnen trekken. Dit geldt in het bijzonder voor de diaconale inzet van de parochie. Bijvoorbeeld door betrekken van jongeren en de (online) communicatie.

Met het besluit tot opheffing van het Diocesane Kerkelijke Caritasinstelling is een belangrijke gesprekspartner en ondersteuning van het caritaswerk weggevalen. Het is immers belangrijk om te leren van elkaar.

- We onderzoeken welke overlegvormen met andere caritasinstellingen mogelijk zijn om de kwaliteit van ons werk te kunnen blijven waarborgen.
- We zoeken aansluiting met bisdom voor ondersteuning.

Met elkaar in Amersfoort, Hoogland, Hooglanderveen, Bunschoten en Spakenburg

Caritas Amersfoort maakt deel uit van diverse samenwerkingsverbanden, zoals van de Amersfoortse Raad van Kerken en overleg Samen tegen Armoede met de gemeente Amersfoort. In dit overleg treffen vrijwel alle schuldhulporganisaties binnen Amersfoort elkaar.

Caritas Amersfoort wil een verantwoordelijke partner zijn in de ketens van schuldhulpverlening, armoedebestrijding en vermindering van sociaal isolement. In 2019 zijn we bijvoorbeeld actief partner geworden in GeldCheck033.

- Waar mogelijk zoeken wij samenwerking, ook omdat we als kleine organisatie eerder voorwaardenscheppend en ondersteunend kunnen werken dan zelf nieuwe initiatieven nemen.
- Omdat we vanuit het PCI-statuut van het bisdom geen financiële verplichtingen langer dan een budgetjaar kunnen aangaan zullen we met onze partners jaarlijks onze commitment evalueren.

Uitdagingen en kansen

Eén van onze grootste uitdagingen zijn de ontwikkelingen in de Katholieke wereldkerk. Het is geweldig dat paus Franciscus als geen ander het goede voorbeeld geeft op het gebied van Caritas. Maar in onze lokale gemeenschappen zien we helaas afnemende betrokkenheid en vaak meer werk dat door minder mensen gedaan moet worden. Sluiting van kerkgebouwen vormt een speciale uitdaging voor het voortbestaan van levende geloofsgemeenschappen en daarmee ook voor het caritaswerk in zijn huidige vorm.

We vertrouwen op de inzet en inspiratie van velen in het kerkelijk veld voor een maatschappelijk betrokken geloof.

- Door het inzetten van nieuwe (online) kanalen willen we nieuwe doelgroepen en jongeren kunnen aanspreken. Denk daarbij aan de onlineactiviteiten van RK Eemland en aansluiting met een community manager voor de parochies voor bijv. vlogs om het werk van Caritas Amersfoort anders in beeld te brengen.

Wij zijn blij met de inzet van velen op het gebied van zorg en aandacht voor mensen in armoede, schulden en sociaal isolement. Dat zijn niet alleen de mensen die vanuit de kerken actief zijn, maar ook in de organisaties waar wij mee samenwerken: de inloophuizen, de voedselbank, kledingbank, schuldhulpverlening. Amersfoort is een sociale stad. Dat inspireert ons. En toch vallen er te veel mensen uit de boot. Dat is de reden voor ieder van ons om niet achterover te leunen, maar door te gaan. Totdat ieder een plek heeft om te wonen en te leven met anderen zonder grote financiële zorgen, duurzaam, zorgzaam.

Mogen wij oog hebben
voor de goedheid en schoonheid
die u hebt gezaaid in ieder van ons,
en mogen wij zo banden van eenheid smeden, gezamenlijke plannen
en gedeelde dromen.

Amen⁵

⁵ ENCYCLIEK FRATELLI TUTTI, VAN DE HEILIGE VADER FRANCISCUS (2020)